

“ТРАНС-АЗИЙН ТӨМӨР ЗАМЫН СҮЛЖЭЭНИЙ ТУХАЙ
ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙН НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН ТООЦООНЫ
ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот

2024 он

ГАРЧИГ

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

ХОЁР. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

ГУРАВ. ИРГЭНД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

ДӨРӨВ. ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт “Хууль тогтоомжийн төслийг баталснаар тухайн хууль тогтоомжийн үйлчлэх хүрээнд хамрагдах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлын тооцоог тухай бүр гаргаж, зардал, үр өгөөжийн харьцааг энэ хуулийн 12.1.4-т заасан аргачлалын дагуу тодорхойлно” гэж заасан. “Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар уг хуулийн үйлчлэх хүрээнд хамаарах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлыг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын дөрөвдүгээр хавсралтаар баталсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлал” (цаашид “Аргачлал” гэх)-ыг баримтлан зардлын тооцоог хийв.

“Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар уг хуулийг хэрэгжүүлэх хуулийн этгээд, иргэн, төрийн байгууллагад үүсэх зардал, ачааллыг тооцож, үүнийг хялбарчлах, бууруулах талаар санал боловсруулахад энэхүү тайлан чиглэгдэнэ.

Тус хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлтөөс иргэн, хуулийн этгээдийн хүлээж буй үүрэг, төрийн байгууллагын гүйцэтгэх чиг үүргийг тодорхойлохдоо энэхүү хуулийн төсөл нь “нэмэлт, өөрчлөлт” хэлбэрээр бичигдэж байгаа боловч шинээр буюу өмнө нь гүйцэтгэж байгаагүй үүрэг болон өмнө гүйцэтгэж байсан боловч тухайн үүргийг хуулийн төслөөр өргөжүүлсэн байвал тэр хүрээнд хязгаарлан зардал тээгч этгээдүүдийн зардлыг тооцох болно.

Хуулийн төслөөр зөвхөн шинээр бий болж байгаа үүрэг эсхүл өмнө нь хэрэгжүүлж байсан үүргийг өргөжүүлсэн үүргийн тухайн өргөжүүлсэн хэсэгт зардал тооцогдож байгаа тул бодит статистик болон хугацааг шууд ашиглах боломжгүй тохиолдолд аргачлалын 2.5.2 заалтад “тохиолдлын тоо нь тухайн үүргийг хэдэн хуулийн этгээдэд хүлээлгэж байгааг илэрхийлнэ. Ингэхдээ статистикийн тоо мэдээг ашиглах бөгөөд энэ талаар статистик тоо байхгүй бол баримжаалж тооцно”, 4.4.2 дахь заалтад “зарцуулах хугацааг тодорхойлохдоо бусад төрийн байгууллагад адил төстэй үйлчилгээ байгаа эсэхийг судалж, холбогдох мэргэжилтнүүдийн саналыг авах бөгөөд тэдгээрийн гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээгээр баримжаалж тогтооно.” гэснийг тус тус баримтлан адил төстэй ажил, үйлчилгээнд зарцуулсан хугацаа, тохиолдлын тоог баримжаалан тогтоох болно.

ХОЁР. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

“Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл нь одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа “Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-т холбогдох нэмэлт өөрчлөлт оруулж байгаа бөгөөд уг хэлэлцээрийн хүрээнд хуулийн этгээдэд ямар үүргийг шинээр бий болгож байгааг тодорхойлж уг үүргийг гүйцэтгэхэд шаардлагатай баримт бичгийн агуулгыг тодорхойлсны үндсэн дээр зардлын тооцоог хийх болно.

Үүний тулд соёрхон батлагдах "Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний хүрээнд төмөр замууд хооронд, түүнчлэн төмөр замууд болон хяналтын байгууллагууд хооронд харилцан цахим мэдээлэл/өгөгдөл солилцох тухай ерөнхий зарчмууд" гуравдугаар хавсралтаар хуулийн этгээдэд үүрэг хүлээлгэсэн заалт байгаа эсэхийг судалж үзсэн.

Тухайн хуулийн төслөөр хуулийн этгээдэд үүсэх зардлыг тооцоолох эхний алхам буюу хуулийн этгээдэд үүсгэсэн үүргийг тогтоох үед хуулийн төсөл болон хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлт нь хуулийн этгээдэд үүрэг үүсгээгүй байх тул цаашид зардал үүсгэх эсэхийг тооцоолох шаардлагагүй юм.

"Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл нь хуулийн этгээдэд нэмэлт зардал үүсгэхгүй гэж үзлээ.

ГУРАВ. ИРГЭНД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

"Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл болон хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлт нь иргэнд тодорхой үүрэг гүйцэтгэхийг даалгасан эсэхийг судалж үзсэн.

Хуулийн төсөл нь нэг зүйлтэйгээр бичигдсэн бөгөөд хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлтөөр төмөр замууд хооронд, түүнчлэн төмөр замууд болон хилийн хяналтын байгууллагууд хооронд харилцан цахим мэдээлэл/өгөгдөл солилцох тухай ерөнхий зарчмуудыг тодорхойлсон.

Тухайн хуулийн төслөөр иргэнд үүсэх зардлыг тооцоолох эхний алхам буюу иргэнд үүсгэсэн үүргийг тогтоох үед хуулийн төсөл болон хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлт нь иргэнд үүрэг үүсгээгүй, иргэдэд хамааралтай зохицуулалт байхгүй тул цаашид зардал үүсгэх эсэхийг тооцоолох шаардлагагүй юм.

"Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл нь иргэнд зардал үүсгэхгүй гэж үзлээ.

ДӨРӨВ. ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

Хуулийн төсөл нь одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа "Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-т холбогдох нэмэлт өөрчлөлт оруулж байгаа бөгөөд уг төсөл болон хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлтийн хүрээнд төрийн байгууллагад ямар үүргийг шинээр бий болгож байгааг тодорхойлж уг үүргийг гүйцэтгэхэд шаардлагатай баримт бичгийн агуулгыг тодорхойлсны үндсэн дээр зардлын тооцоог хийх болно.

Үүний тулд соёрхон батлагдах "Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний хүрээнд төмөр замууд хооронд, түүнчлэн төмөр замууд болон хяналтын байгууллагууд хооронд харилцан цахим мэдээлэл/өгөгдөл солилцох тухай ерөнхий зарчмууд" гуравдугаар хавсралтаар төрийн байгууллагад үүрэг хүлээлгэсэн заалт байгаа эсэхийг судалж үзсэн.

Тухайн хуулийн төслөөр улсын төсөвт үүсэх зардлыг тооцоолох эхний алхам буюу төрийн байгууллагад үүсгэсэн үүргийг тогтоох үед хуулийн төсөл болон хэлэлцээрийн нэмэлт өөрчлөлт нь төрийн байгууллагад үүрэг үүсгээгүй байх тул цаашид зардал үүсгэх эсэхийг тооцоолох шаардлагагүй юм.

“Транс-Азийн төмөр замын сүлжээний тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-ийн нэмэлт өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл нь улсын төсөвт зардал үүсгэхгүй гэж үзлээ.

---oOo---